

Lo Somentent

DIARI CATALANISTA D'AVISOS Y NOTICIAS

REUS, Diumenge 26 d' Abril de 1903.

ANY XVIII NUM. 4553

Redacció y Administració: Arrabal baix Jesús, 4.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. Ptas. 1.25
En provincias, trimestre. 4.00
Extranjer y Ultramar. 8.00
Anuncios, a preus convencionales.

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ
A la Administració de aquest diari y en las principals llibrerias d'aquesta ciutat y de fora.
A Barcelona: Ríscos del Sol Rambla de las Flors.
No's retornan los originals encara que no's publiquin.

PASTILLAS SERRA. Son las mellors pera curar la TOS y totas las malalties del aparato respiratori, porque modifican las mucosas, facilitan la espectoració y fan desapareixe en un sol dia la opressió del pit y l'ofech.

Se poden pendre sense cap perill porque no contenen opi ni morfina. En venen a casa del autor, FARMACIA SERRA, Arrabal de Santa Ana núm. 80, devant del nou casal del Banch d'Espanya y FARMACIA NOVA de don Napoleón Batalla, ex-Portal de Jesús.

AIXAROP DE HIPOFOSFITS CLIMENT

LA LLEGÍTIMA MARCA «SALUD»

Senyors Climent y Companyia.—Tortosa.—Molt senyors meus: Haventse presentat a la meya clínica la Sra. D. N. N. afectada de Cloro-anemia, en irregularitat en la menstruació, manca de gana y de forsas, vaig prescriureli l'Aixarop Climent marca SALUD, y foren assombrosos los resultats, donchs, en poch temps cobrá appetit y forsas y se li regularisaren las reglas.—Dr. Letamendi.
Senyors Climent y Companyia.—Tortosa.—Molt senyors meus: Lo nen X. de tres anys, sofria desde més d'un any de una escrófula crónica. Cansat d'usar sens cap resultat cuantas emulsións y reconstituyens se preconcitza pera aquestos cassos, vaig ensajar los Hipofosfita Climent, trobant consol lo pacient ja en lo primer frasco y molt prompte la curació completa.—Dr. Llorens y Catedratic de Barcelona.
Exigeixis lo llegitim Aixarop Climent SALUD, únich aprobat per la Real Academia de Medicina de Barcelona, puig s' en expèn altre del mateix nom.

L' INRI

Ho fora per Reus lo triomf de la candidatura possibilista encastada per les cantonades am tinta vermella, del color de la pregona vergonya qu' ha cansat a tots, blancs y negres, retrógados y avansats, ríchs y pobres, a tots, en una paraula, qu'estiman lo bon rom de la nostra ciutat volguda.

Apart lo respecte qu' es lo terror privet nos mereix lo senyor Mayner com qualsevolga altra persona, la seva proclamació com a diputat la considerem una real y vera desgracia. Si cada poble té 'ls governs que's mereix, així pot dirse que cada districte ó cada circunscripció té 'ls seus representants en relació a les energies, am sa válua, am sa importancia y vida. Per les encatrades minades per l'ignorancia y per l'atonia, per les demarcacions quins fills no's prenen la mort d'estudiar ses necessitats públiques, pels líchs subjugats pel negra y aclaparador caciquisme, el poder cent al té preparades ses grans fornades de diputats comils de quix, de unitats polítiques, de figures decoratives que no representan més qu' altres tants ressós de la veu tonant omnipotent del ministre, que com per art d' encantament los cová y tragué a son degut temps de les urnes. Com aquets diputats res volen, ni poden, ni signifícan, tampoch los pobles per ells representats res son en lo món oficial més qu' altres tants d'ocells bestias qu' ajudan a suportar les càrregues y gabelas que 'ns agòbian.

Al contrari, les comarques que pensan que treballan, que vinen, aquelles que tenen plena conciencia de sos drets polítichs y 'ls volen fer sentir y pesár en las esf. res gubernamentals, escolleixen per mandatari a qui, quant menys, es apte pera fer escoltar al Congrés ó al Senat las aspiracions dels quins l' alegren.

Y ja quin grupo pertany la nostre circuns-

cripció? Quina clase de pobles forman los districtes de Tarragona-Reus-Falset? Som per dissort un manat d'esclaus de la gleva que se 'ns pot imposar per un caciquisme tant més odiós quant més se amaga darrera d' una máscara de democracia, un candidat com lo senyor Mayner, en quin sols cualitats negatives s' hi renneixen, ja que no es polítich, ni home d'iniciatives, ni orador, ni te un sol dels distintius indispensables pera ostentar l'alta investidura de representant en Corts?

No creyém que la candidatura possibilista, arribi a surar triomfant en la diada de avuy; pero si aixó no fos, síls cos electoral no s'alçés, com un sol home contra ella, seria cosa de plorar l'espantós ridícol en que cauria deyant de tota Espanya la circunscripció de Tarragona-Reus-Falset, obligada, pensaria tothom, a enviar a Madrid un diputat, completament inofensiu y de lo mes negat per falta d' un sol home que la representés am cert Ruhiment.

No's pot pensar, repetim, que ningú que fredament reflexioni sobre la talla del senyor Mayner desde qualsevol punt de mira que se l'observi, li doni 'l seu sufragi; y si a la insuficiencia del candidat s' hi afegeix lo valor intrínsech de la candidatura; si's recorda la volubilitat am que han passat los possibilistas d' ametralladors del obrer durant la darrera yaga a apologistas y redemptors seus; si's fa memoria de que quatre dias endarrera, com a amos y ríchs que son, hanrian volgut veure al Pelayo a Lerroux y als anarquistas que l' rodejan, mentres avuy, ab impassibilitat envejable senten los crits de *¡muera los ríchs!* de la Vil·la baixa, si se 'ls considera passant a una tranquil·litat inefable de ministrials y revolucionaris, de las professions a menja-capellans; si's fa avinent que pera defensar al seu patrocini no han reclat ni devant de las mes execrables calumnias, volent enlletar lo nom immaculat de personas que no

han comés altre delictes que refugir la seva mala companyia, si's pensa, per dirho tot d' una, que 'l triomf del senyor Mayner seria, no la victoria de la democracia, de la república, del socialisme, ni de cap ideal polítich ó sociològich, sino l'apoteosis de la pulitad, de la inconstancia, de la concupiscencia, de la difanació, de totas las petitesas que minan al cor de l'home, 'ns hem de refermar més y més en la creencia de que Reus, y ab ell la circunscripció tota, donará avuy un desengany terrible als possibilistas cacichs.

Lo contrari seria per tots nosaltres un vergonyíssim inri.

PIGMALIÓ

LA CANDIDATURA MAYNER

NO LA VOTEU!

Avuy será lo dia de la gran desillusió del pobre senyor Mayner. La seva candidatura, nosaltres creyém que's pot donar a horas l'ara com a cosa morta, perquè no la votarán los republicans que ho siguin de veritat y que no tinguin palla als ulls, puig saben que 'l Mayner fora de Reus se sent catalanista, y si es republicà es porque son sogre se hi va tornar; no la votarán los obrers, perquè recordan que 'l Mayner fou un dels que més fort demanaren molta guardia civil; y un dels que ab més entusiasme defensava la creació d' un somatent armat, pera que, demà que hi torués a haver un moviment popular, se l'rogués ofegar a tiros; y no l'apoyarán la gent d'ordre, la massa menra, porque saben que, lo desgraciad am del elocvente Pallejà, pera salvar la seva candidatura va fer venir a Reus a en aquell rebregat Lerroux, que s' esvaneix ab lo titol de ácrata, que diu que la propietat es un robo encare que ell es lo propietari de "El Progreso; y que exita contra los ríchs a en aqueixos mateixos obrers, que a la seva im-

prenta explota miserablament segons diu en son folleto: *¡Apólo!*

Si lo senyor Mayner no fos un home tant curt de gambals com es, tots aqueixos inconvenients que ofereix la seva elecció, tota aqueixa serie de contradiccions que ofereix la seva conducta política, ja 'ls hauria vist tot seguit, y s' hauria quedat tranquil a casa seva gosant de las delicias del no fer res y pasejar en automóvil. Pero com que al món no tothom es igual, y tot Reus sab que el senyor Mayner ab aixó que 'n diuen intel·ligencia sempre l' ha ballat magre, lo pobre home s' ha deixat enganyar per la colla de possibilista que l' ha fet sortir a en ell a trer la cara pera que 'ls servis de tapadora la seva bonhomia y perquè saben qu' es un home inofensiu. Y tant ben enganyat s' ha deixat enganyar dels desvergonyits possibileros, que ni tampoch han volgut escoltar los concells, plens de prudencia, que li han dat los seus parents y amichs veritables, y que també li hem donat nosaltres, perquè ens fa llástima veurer ballar com un ninot a un home tant gran y gros.

Nosaltres li hem dit, y li han dit los amichs y parents, que se separés d' una vegada d' aqueixa colla de polítichs desvergonyits que han portat a Reus a la miseria, y que no la volgués l' acta de diputat que li oferian, perquè la tranquil·litat de conciencia valia més que un acta, y aqueixa tranquil·litat de conciencia, si arribava a ser diputat no la tindria segurament, perquè la colla de *La Salvadora mútua*, abusant de la seva ignorancia, ni faria fer d'altas y baixas. Pero lo senyor Mayner no 'ns ha escoltat, y a se que en lo peccat portará la penitencia, tant si surt diputat, com si queda derrotat.

Si queda derrotat, perquè sempre es dolorosa la derrota, y molt més, si pera triunfar s' han gastat los diners que diuen s' ha gastat lo senyor Mayner per las eleccions, Y si

surt diputat, perquè, vaja, diguem senyor Mayner, ¿què hi farà V. a Madrid? ¿Anirà al Congrés pera no dir res? Donchs los seus correligionaris, que tant y ab tanta raho 's burllan dels diputats canillets de guix, se burllaran de V. ¿Anirà al Congrés a fer discursos? Donchs com que V. no 'n sap ni gota de enrahonar, caurà en lo més gran dels ridicols, y 'l ridicol, senyor Mayner, es una malaltia que no 's cura ab cuartos. ¿Anirà a Madrid, sense acostarse al Congrés, y 's contentará anant de l' un ministeri a l' altre acompanyat dels seus casi correligionaris los monárquichs Canalejas, Herrero y companyia, y dinant junt ab en Lerroux, pagant V. per suposat? Donchs allavoras, pitjor per V., perquè la gent de Madrid, son gent molt burleta, y s'el rifarán de cap a peu, y los salts d'aygua de Lleyda, defensats per V. se li tornarán salts de seca y haurá perdut bou y esquellas, haurá perdut la reputació d' home serió y molts cuartos, quant per poch diners lo mateix Lerroux li hauria defensat tots los salts del mont.

Nosaltres, los muñecos de Lo SOMATENT, ab tot y lo que li hem dit aqueixos días, sentim que V. la simpatía que sempre inspiran los enganyats y desgraciats, y per aixó, y per alló de per, del mal lo menys possible, voldríam que avuy sortís derrotat. Y pera veurer si logrem derrotarlo, dirém:

¡Republicans radicales! no 'l voten al Mayner, perquè es un catòlich, apostòlich y romá, que compleix ab las prácticas religiosas, que subvenciona lo "Patronat del Obrer", que confia a colegis religiosos l' ensenyansa dels seus fills, que llueix lo garbo a las professons, y que a las set del vespre del Divendres Sant aná a visitar monuments.

¡Republicans conservadors! no 'l voten al Mayner, perquè la paraula República no li passa més endins dels llavis, y demá que l' haigi fet diputat, se 'n enpassará a las filas d' aquell monárquich Canalejas que 'l Mayner aná a convidar a Tortosa pera que passés uns quants días a casa seva, gossant ab aquellas habitacions, expresament pintadas en obsequi d' aquell servidor de la monarquia que tam- bales.

¡Obrers de Reus, que no militen en cap partit polítich, no 'l voten al Mayner, perquè ell es un dels que demanavan guarda civil pera resoldrer l' última vaga, y volia crear un somatent pera ferros anar ben drets.

¡Catòlics de Reus y gent d' ordre! no 'l voten al Mayner, perquè ni que 's digui catòlich, y home d' ordre, va de brasset ab aquell que escrigué que Dios es el tirano de todos los tiempos y el amo el explotador de todas las generaciones.

R. M. y S.

La federació obrera local Contra 'l senyor Mayner COMUNICAT

Senyor Director de LO SOMATENT. Molt senyor nostre, cumpint la paraula que ahir li vam oferir para que insertés en lo seu ilustringat periodich referent a l' especie propagada per Un obrero republicano en una carta que provinenta de Reus inserta "La Publicidad, de Barcelona, en son número d' ahir, aném a refusar aquella conceptes ab las probas més terminants y claras com la llum del sol.

para que pudieran comprar madera y hacer funcionar la cooperativa que habian fundado. Tot aixó diu l' hipòcrita é incognit firmant. Pera que 's vegi, donchs, cuan distant está aixó de la veritat y pera que 'l públich sensat pugui judicar sobre la mala intenció que governa 'ls actes de alguns afavorits dels rics, aném a fer historia:

Sobre 'l 29 ó 30 de Juriol del any 1901, los oficials constructors de carros van declararse en vaga. Feya ya molts setmanas que duraba la vaga y no 's preveya cap arreglo satisfactori.

Cansats ja de tantas setmanas de vagar (la vaga havia comensat en 1er. de Juny) y provats d' acort ab la comissió de vaga van determinar subjectar a la deliberació del consell la idea que havian concebut de establir tallers colectius de ferrers y carreters, manera d' acabar d' un cop la vaga.

Efectivament, los delegats de la Federació van acullir ab aplauso la idea per aquells concebuda, y desde lo moment van comensar los treballs corresponents.

Com succeix en totas las cosas, se va ensopegar ab alguns inconvenients, fills tots ells de la poca práctica y experiencia.

No obstant, com la cosa ya estava encarrilada y 'ls oficials dels esmentats estaments no estaban disposats a recular no va haverhi altre remey que continuar endavant.

Com los inconvenients que 's presentaren eran principalment econòmichs, la Comissió a la que 'l Consell havia autorisar para fer lo que li semblés oportú, en profit de la classe, van resoldrer visitar algún comerciant rich y exposarli l' assumpto pera qu' aixís se pogués sortir ab éxit de la realisació del pensament. A dit objecte van visitar a don Ramón Mayner. La Comissió va exposarli lo motiu de la visita, resultant d' aquesta entrevista un desaire complet tota vegada que ni va esperar a que la comissió li acabés d' esposar lo seu objecte.

Després de mitj hora va tornar la comissió a la seva propia casa insistint en explicarli la idea y 'l resultat va ser lo mateix de la primera vegada. Veyent aixó va determinar la Comissió anar a trobar a un subgete que tenia molta intimitat ab lo senyor Mayner y després de donarli tota l' explicació, que va escolta atentament va fer una carta, en la qual li demanava accedís a lo que li demanava la comissió, segur de que no hi havia sacrifici sense la deguda recompensa. Y consti que ni aixís va poguer aquella Comissió coneguir lo seu objecte; després de lo referit que 's veritat completament, la Comissió va desistir de tota tentativa envers lo senyor Mayner.

Habian ja passat alguns días cuan un dematí, vingué l' esmentat, en lo taller del carrer de Palo Santo, que ja treballava, dient que alló ja ho tenían concedit y que s' havian donat las oportunas ordres a fi de que alló fos un fet...

Després d' uns días va arribar una remesa de fusta del Vendrell, per valor de 136 pesetas. Enl' lletre va pagarli en lo Banc de Reus l' administrador dels tallers a nom del que s' havia librat.

Aquesta es la veritat neta de lo succhit y que fem pública per si algún mal intencionat, com l' autor de l' anónima carta de Reus, fes corre la mateixa especie, se li pugui dir a la cara que diu mentida.

Y per acabar, y a fi de no cansar l' atenció dels llegidors del present. Remitit, donarém fi, dient al anónim escritor que si no fós pera descendir a terrenos que la nostra honradesa d' obrer ens priva descendir, li ensenyariam de la manera que s' escriu cuan res pera 'l públich.

Y res més. Som de V. afectíssims s. s. q. b. s. m. — P. la Federació Local. — Lo Secretari, Joseph Martorell. — P. los Tallers Colectius. — L' administrador, E. Masip. Reus 25 d' Abril de 1903. Los dos firmants del precedent remitit que

'ns en han fet entrega, ens han manifestat la seva fundada suposició, que 'l obrero republicano qu' enviá dita carta a "La Publicidad," siga lo SENYOR GABINAU, nombrat Conserje primer del matadero ab tot hi haverhi un conserje segon que te mes aptituts y á qui corresponia lo carrech de primer per raho natural y 'ls drets adquirits al posarse al servey del matadero.

Calendari catalá

Sant d' avuy.—S. Cleto
Sant de demá.—S. Pere A.
Surt lo SOL a las 4 h. y 55 m. y 's pon a las 6 h. 43 m.; surt la LLUNA a las 4 h. 29 m. y 's pon a las 5 h. 48 m.

MERCATS

Dillams de cada setmana, Reus.—Dimecres, Valls.—Dijous, Vendrell y Espuga de Francolí.—Divendres, Cornudella, Montblanch y Tarragona.—Dissapte, Valls, Vendrell y Espuga de Francolí.

Secció oficial

REGISTRE CIVIL

del dia 25 d' Abril de 1903

Naixements

Dolores Nogués Puig.—Teresa Gené Barberá.—Rosendo Rovira Marca.—Ana Vidal Grau.

Matrimonis

Joan Barriado ab Antonia Cavallé.—Antón Ortega ab Antonia Casas.

Defuncions

María Florentí Urgellés, 22 anys, Baixa Sant Pere 2.—Joseph Pamies Solé, 59 anys, Camí de Safor 67.

ELECTORALS

Sembla que lo candidat senyor Nogués va atrapar infraganti al senyor Mayner y la seva quadrilla, ocupats en la sabrosa tarea de confeccionar un pastel electoral, no cal dir que en profit del segon y en perjudici del primer. La casual arribada del senyor Nogués, desbaratá per complet lo projecte, y va seguir entre 'ls dos candidats la armonía aparent, que no 's traduhirá en rompiment complet fins després de las eleccions, quant se sabrán ab tots los details los treballs que per part del senyor Mayner s' estan fent al objecte de ensarronar al senyor Nogués y de faltar a l' unió que, ab tant de rebombori, se proclamá a Madrid y que s' tencá ja a Valencia y Barcelona, y que tindrà sa coronació ab la desfeta de Reus. Y que tenim motin ab apré i arho ab aquesta forma, ho demostren las queixas que per part de molts federals y autonomistas ja 's formulan al saber que, a Tarragona, molts casas consignatarias que fan la feyna principalment per la casa del senyor Mayner, se dedican a recomanar exclusivament a dit senyor, y tot lo més, reparteixen candidaturas d' ell ab combinació ab altres de monárquichs de tots colors.

No sabem si 'l senyor Mayner es aficionat als remeys del doctor Muñoz, pero de segü deu serho, puig sols aixís 'ns espliquém que aqueixos días lo senyor Mayner fassí discursos y que, segons dihen Las Circunstancias, los hi aplaudeixin. Un miracle de tanta magnitud com lo de fer tornar tribuno elocuent a un home qu' era com aquell ministre dels Diamantes de la corona, que no obría la boca que no digués un disbarat, solament se pot conseguir ab las miraculosas potingas del senyor Muñoz, a qu' els no se tallidrecaqui de... Senyor Mayner, un concell. Com que tenim entés que V. fa discursos, segons llegim, puig nosaltres no n' hi hem sentit cap, si exceptuém aquell memorable del "Centre de Lectura", en lo que va donar un vot de gracias al difunt president, en qu' na memoria se celebraba la sessió necroló-

gica; tenim de recomanarli que no 's cregui als que li volen mal feultí apendre de memoria los discursos den Castelar.

Que n' aprengui algún, bueno. Pero tingui compte quins son los que li ensenyin, perquè V., no hi ven més lluny del seu nas, y son capassos de ferli apendre alguna cosa que desdigi de la conducta revolucionaria-militarista que d' algun temps en aqueixa part, d' ensá que no vá de brasset ab l' Alvarez del Vendrell, ve observant.

Figuris V. que li fassin apendre lo discurs que va pronunciar lo tribuno Castelar en un balcó de la plassa del mercat d' aquí Reus y si V. se vegés en pit y trassa, encabat pera dirho, tindria de dir, nada menos, que, sin ejército no habrá verdugos... Y veigi V. en quin compromís lo posarian ab lo seu ilustre jefe (actual) senyor Salmerón que demaná enternit, en lo meeting de Barcelona, l' Apoyo del ejército pera fer pujar la república.

Ab aixó, repetim, senyor Mayner, que tingui molt de compte ab lo que li fassin apendre, perquè podria donarse 'l cas, y fora molta llástima que fes alguna planxa.

Senyor Mayner jojo!

En l' exprés d' abans d' ahir arribá procedent de Barcelona lo senyor Anglés, que vingué a celebrar un meeting en lo local dels republicans del carrer de la presó.

L' acompanyaren un grupo de unas duas-centas personas, que 'l arribar al devant del "Centre Carlista" domiciliat al carrer de Monterols donaren crits de ¡Visca la republica! als que respongueren alguns socis del mentat "Centre", qu' eran al balcó ab los de ¡Viva Carles seté! enredarens de paraules los dels dos bandos, los uns a baix y 'ls altres a dalt, cridant ¡munten! ¡baixen! y altres per l' istil.

Varias personas pacíficas varen posarse entre 'ls grupos y la cosa no passá a majors. Los liberals continuaren tumultuosament lo seu camí, excitats de mala manera y ¡Visca la llibertat!

Per noticias a última hora rebudas dels pobles de la circumscripció se veu que 'l paper del senyor Mayner baixa d' una manera molt notable.

La cosa, donchs, segons sembla, se passa malament pel senyor Mayner, no obstant prometreselles ell molt felissas, pero, vaja, pot donarse per home a l' aygua.

Tant de xaf xuf, de que haurá servit. De fer un gran ridicol. Pero ben mirat es la única cosa qu' podían fer los possibilistas. Ave-sats com ja hi están no 'ls vé d' una planxa més ó d' una planxa menos; tantas n' han fetas!

A l' Aleixar los republicans que per disciplina a l' istil antich volian votar la candidatura íntegra, fa ja dos días que han descartat al senyor Mayner desde que 'l van sentí enrahonar quant va anarhi l' altre dia.

Tenim noticias auténticas, que fins los pagesos van regoneixe que tenia lo cap molt tou.

SECCIÓ METEOROLÓGICA

OBSERVACIONS

del dia 25 d' Abril de 1903, facilitadas per don Artur Porta, sucesor de R. Gispert.

Horas d' observació	Barómetro aneróide	Gran. de lluvia en horas	Piuja en 24 horas	Aigua evap. en 24 horas	Estad. del Cel
9	750	60			Ras
15	757	64		5	Ras

Ho as d' observació	TEMPERATURAS			DIRECCIÓ	CLAS.	VIENTOS
	Máxim	Mínim	Ter. sup.			
9	Sol 22	9	13	O.	cum	0-1
15	Sol 19		17	O.	cum	0-1

CRONICA

Avans d'ahir fou portat a sa darrera es-tada, lo cadavre del que en vida fou nostre amic y company de causa, colobarador de LO SOMATENT en Joan Puig y Casulleras.

L'acte fou una verdadera demostració de las simpatias que comptava lo difunt, entre la societat reussenca.

Rebi, novament, sa atribulada familia, lo testimoni de nostre mes sentit condol.

Continua en estat gravissim don Anton Pascual y Vallverdú, pare del nostre bon amic Antón Pascual y Cugat. Atesas las moltas simpatias que te en aquesta ciutat lo ilustre president de la Cambra de Comers, son moltas las personas que ab nosaltres desitjan la millora del senyor Pascual.

Entre 9 y dos cnarts de den de la nit del dia 23 del corrent hi hagué un robo al pis primer de la casa núm. 19 del carrer de Sant Vicens, propietat de don Joseph Gasull, consistent en 540 pessetas, dugas monedas d' or de 16 durus y una de 4 del mateix metall, 3 bitllets de 100 pessetas y dos de 25.

Moltas de nostres amichs qu' estiman més la legalitat del sufragi qu' aquells que sempre l' han falsejat, sabedors de lo que intentan fer aquells devant la derrota que se li espera a son candidat, recorren tot avuy les colegis decidits a evitar cualsevol usurpació ó ilegalitat que s' intenti.

A la recreativa societat "El Brinco," se posará en escena aquesta nit lo drama en 5 actes "Electra."

Corroborant en lo que deyam en la edició d' ahir referent als salts d' aygua del senyor Mayner, copiém de "Los Debates," de Tortosa:

"Se encuentra en Lérida una comisió en representació de varios pueblos, con el fin de gestionar para que quede sin efecto cierta concesión solicitada por dos compañías, una de Reus y otra de Zaragoza, sobre derivación de aguas del rio Noguera Ribagorzana, en el término de Almenar, con cuya derivación de aguas del expresado rio quedarían convertidas en secano las hoy fértiles huertas de Torrelameo, Almesa, Vilanova de la Barca y parte de Corbins, perjudicandoen gran manera los intereses agrícolas de la expresada comarca."

Es ja un fet acordat l' anada a Tarragona de la celeberrima associació artística "Orfeo Catalá."

Donará dos concerts en lo teatre Principal d' aquella capital los dias de Pasqua de Pentecostés y després farà una excursió a Poblet.

Segons se diu, son ja moltas las localitats encarregadas pera assistir a tant cult espectáculo.

Per lo capitá general d' aquesta regió s' ha concedit la corresponent dotació de municions a la Comandancia de la Guardia civil d' aquesta provincia pera que lo nomenat cos se dediqui al exercici de tiro al blanc.

En virtut de lo disposat en lo Real decret de 22 de Novembre de 1889, los alumnes d' ensenyansa lliure que vulguin provar alguna assignatura en los exámens del prop mes de juny segons los programas oficials, deurán solicitar sa admissió a exámen en la primera quinzena del prop mes de Maig, per medi de instancia dirigida al senyor director acompa nyant la tédula personal de vehinat.

Per consums se recaudaren en lo dia de ahir pessetas 1051'36.

Un dels acoteixements mes notables d' aquets temps, es l' invent del "Procediment

Indio del apotecari Pascual, exquisit producte que toona ls cabells blancs del color que s' han tingut a la juventut, sens que perjudiqui en lo mes mínim la salud, ni taqui la pell ni la roba, reproduceix lo cabell, priva sa caiguda y fa desapareixer completament la caspa.

Se ven en lo Carrer de la Font; número 13 y a las principals Perfumerias y Perruquerias.

Diposit general: J. Uriach y C.^a BARCELONA

D. MANEL DE PEÑARRUBIA
Procurador dels Tribunals
Ha trasladat son despatx a la
cambra de Sant Joan, número 30-3er.
TARRAGONA

FINALMENT JOH LECTORS!
Podém anunciar que ha sigut venut lo terrible mal venéreo y sífilítich. Pera detalls llegeixis en 4.ª plana, "Milagrosos confits ó Injecció anti-venéreo y Roob anti-sífilítich CONSTANTCL

Secció comercial

CAMBIS CORRENTS
en lo dia d' ahir, donats per la Junta Sindical del Colegi de Corredors de Comers de la plassa de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

	Ops.	Diner	Paper
Londres 90 dij	—	33'80	—
" 60 " "	—	—	—
" 8 dij	—	—	—
" vista.	—	34'16	—
Paris 90 dij.	—	—	—
" 8 dij.	—	—	—
" vista.	—	35'80	—
Aix 8 0/0	—	—	—
Amberes 90 dij.	—	—	—
Marsella 90 dij.	—	—	—
" 8 dij.	—	—	—
" 4 vista.	—	—	—
Perpignan 90 dij.	—	—	—
" 8 dij.	—	—	—
Hamburgo 90 dij.	—	—	—
" 8 dij.	—	—	—
" vista.	—	—	—

Cambi anterior de

Valors locals	Diner.	Paper.	Oper.
645 Gas Reusense.			
625 Industrial Farinera.			
740 Banch de Reus de Descomptes y Prestams.			
Manufacturera de Co-			
100 tons.			
C. Reusense de Tran-			
27'50 vias.			
C. ^a Reusense de Tran-			
325 vias privilegiadas 5			
per 100.			
Electra Reusense.			
Manicomio de Reus.			

BOLSI DE REUS
Carrer Monterola, 27

Cotissació a Barcelona a las 4 de la tarde d' ahir.

Interior	76'02	Cubas del 68	—
Colonial	—	Cubas del 90	—
Oraneses	34'30	Amortizable	96'55
Norts	60'80	Ob. 5 p °/o	Almansa 103'50
Alicants	96'40	Id. 3 p °/o	Fransas 58'87
Vitalici V.	—	Id. 3 p °/o	Orense 53'37

PARIS   **MADRID**

Exterior	—	Interior	76'—
----------	---	----------	------

GIROS

Paris	36'15	Londres	34'25
-------	-------	---------	-------

TELEGRAMA DE PARIS

Exterior.	87'62
Portugés	31'55
Ris Tinto.	12'49
Norts.	213
Alicants.	336

Se reben ordres pera operacions de Bolsa.
Compra y venta al contat de tota clase de valors cotissables de Bolsa. Descompte de cu-

pona y compra de monedas de tots los pais-

J. MARSANS ROF Y FILLS
REPRESENTANT, F. CABRÉ GONZALEZ
Carrer Santa Ana, 19.
Cotissació a Barcelona a las 16 d' ahir

Interior	75'97	BARCELONA	—
Amortizable 5 p °/o	96'55	Frances	36'15
Colonial	—	Lliuras	34'25
Mercantil	—	MADRID	—
Norts	60'80	Interior	75'05
Alicants	96'45	Frances	—
Orenses	34'35	PARIS	—
Obs. Fransa 2 1/4	58'75	Exterior	87'75
Id. Almansa 5 0/0	103'—	Nortes	212'
Id. Id. ayg	—	Alicants	336'

Ordres de Bolsa. Compra y venta al contat de tota classe de valors. Descompte de cupons. Compra de monedas d' or y bitllets extrangers. Giros sobre Barcelona, Madrid y Paris.

ANUNCIS PARTICULARS

CLINICA DE MASSATJE

P. DURÁN, METJE-CIRUJIA
Carrer Ossel núm. 1, pis primer,
cantonada al dela Presó.—Reus.
Ab lo massatje manual y vibratori s' obtenen rápidas y sorprendents curacions en las enfermetats següents:

Articulars.—Esguinzes, Torceduras, Lumbago (luminat), Luxacions, Fracturas Artritis traumáticas, etc.

Nerviosas.—Insomni, Histerisme, Jaqueca (migranya), Gastralgia, Enteralgia, Sciatica, Corea (ball de San Victo), Ataxia locomotriu, Tremolor en las mans dels escribes, etc.

Generals.—Anemias, Clorosis, Asma esencial, Palpitacions, Dispepsias, Astringencias de ventre y Cálculs renals y hepáticos, etc.

TEATRO CIRCO

La Junta de Govern de la societat "El Circulo," admitirá proposicions pera l'arrendament del Teatro Circo de sa propietat durant la tempora d'istiu que comensará lo quinze del vinent Maig y acabarà al 31 d' Octubre del corrent any. No s' fica classe determinada d' espectacles.

Los que vulguin presentarlas tindrán de ferho abans del trenta del corrent mes d' Abril en la Secretaria de la Societat.

La Junta se reserva la facultat d' acceptar la proposició que estimi mes convenient ó rebutjarlas totas.

Reus 8 d' Abril 1903.—Lo Secretari, Joan Odena.

SE VEN

Se cedirá a un preu módich una magnífica casa de camp y aprop de 4 jornals de terra, a mitj hora d' aquesta ciutat. Está plantada de garrofers, olivers y abundant en arbres fruiters, posseix pon ab aygua abundant y cinia y sis horas d' aygua setmanals d' una abundat mina.

Los avellaners y demás arbres fruiters son plantats de 6, 7 y 8 anys enrere.

Pera informes en aquesta Redacció.

COTXES FÚNEBRES EN VENTA

Ni ha de 1ra., 2na., 3ra., 4ta. y 5ta. classe ab tots sos adornos necessaris.
Pera informes en aquesta Ciutat, Arrabal de Sant Pere número 24, entressol.

APRENENT

Se'n necessita un en aquesta impremta.

ALS ELECTORS

Queda oberta en aquesta ciutat lo Centre electoral del Candidat don Joan Cañellas, en l' Arrabal de Robuster, número 38, entressol.

AVIS IMPORTANT

Donya Marina Gavalda Caparó, professora en parts, aprobada per la Real Academia de cirujia y medicina de Barcelona, ofereix sos serveys a cuantas personas desitjin probar sa inteligencia.

A mes de tindre una gran práctica y notabilitat en parts, s' ha distingit durant molts anys en enfermetats de la higiene de las donas; ciencia atquirida en companyia de diferentas especialistas de Barcelona.

Consulta tots los dias de 1 a 3 tarde
Arrabal Robuster, 10, 1er. Reus

GRAN CAFÉ DEL CIRCULO MAJOR 15

Segons se participa l' amo del citat establiment se proposa donar una série de Concerts de cant, armonium y piano per lo reputat baritone don Joseph Anguera y los profesores don Joseph Camprabí y don Miquel Planas.

LLET PURA DE VACA VACAS SUISSAS

HORT DE PAU ABELLÓ
Se ven en lo carrer del Roser, 4. A.

CENTRO DE LECTURA AVIS

La Junta de Govern d' aqueixa Societat d' acort ab la Secció Artística de la mateixa, ha decidit tenir oberta l' Exposició de fotografias los dijous, diumenges y dias festius, de las 9 a las 12 de la nit los dijous y de las 7 de la tarde a las 12 de la nit los dias de festa.

Los que no son socios del "Centro de Lectura," podran també visitar l' Exposició pagant una pesseta per l' entrada.

Lo que s' avisa pera coneixement del senyors socis y del públich en general.

Reus 20 d' Abril de 1903.—P. A. de la J. de G.—Lo Secretari, A. Porta Pallisé.

"La Palma,"

Se pose en coneixement dels socis de la mateixa que hasta lo dia 25 del actual serán admitidas las sollicitats que presentin pera l' càrrech de catefer del nou local d' istiu, atentense a las condiciones expresadas en l' anunci que pera aquest obgete hi ha fixat en un dels salons de la Societat.

Lo citat carrech havent de ser atjudicat per llibre elecció dels senyors socis, tindrà lloch aquest acte lo dia 3 de Maig prop vinent de tres a cinch de la tarde.

Lo que s' comunica pera los efectes consegüents.

Reus 13 Abril de 1903.—P. A. de la J. de G.—Lo Secretari de torn, Mari Cort.

TELEGRAMAS

Madrid 25.
Firma del Rey
Lo Rey ha firmat lo següent decret de Agricultura.

Modificant l' article 15 del Real decret de 3 d' Agost de 1892 pel que s' regaix la associació general de tractants de bestiar.

Los refugiats a Melilla
Tánger.—Acaba d' arribar lo vapor "Turquí," portador de 425 askarias refugiats a Melilla després de la presa de la Alcazaba de Frajana.

Segons una carta de Fez, que ha portat lo mateix vapor, las kábilas de Ceraga, Benimescisa, Ulec y otras reunidas a Benismet, acordaren juntarse a las forsas del pretendent.

Afirmant que l' sultá ha quedat tancat en lo recinto de la capital.

Las kábilas de Fez lligrán demé a Beniolsai una carta del Roghi en la que prega que escoltin a molts moros nobles que ls hi envia.

Lo pretendent demana que s' respecti la vida y hisenda dels europeus.

IMP. CARRERAS Y VILA

SERVEY DE FERROCARRILS

NOU HORARI

LÍNEA DELS DIRECTES

De Reus a Barcelona

Surtida Correu 4:53 matí; arribada 8:34 matí
Expres 7:05 " " 9:14 "
Mixto 8:41 " " 1:03 trde
Merc. 12:07 " " 8:02 nit.

De Barcelona a Reus

Surtida Merc. 5:15 matí; arribada 3:06 trde
Mixto 6:01 " " 11:30 matí
Correu 9:47 " " 1:05 trde
Omb. 12:35 " " 5:32 "
Mixto 2:26 trde. " " 7:11 "
Expres 7:26 " " 9:38 nit.

De Reus a Saragossa.

Surtida Correu 1:35 trde. arribada 8:35 nit.
Mixto 7:57 " " 6:36 matí
Expres 9:44 nit " " 3:01 "
Merc. 3:36 trde. " " 11:54 nit.
5:32 matí " " 8:51 matí

Dels dos darrers lo primer no mes arriba a Casp y lo segon a Mora.

De Saragossa a Reus

Surtida Expres 1:50 matí; arribada 6:59 matí
Correu 7: " " 2:06 trde
Mixto 10:05 nit " " 8:11 matí
Merc. 0:38 matí " " 11:27 "
6:59 trde " " 10:15 nit.

Dels dos darrers lo primer surt de Casp y lo segon de Mora.

LÍNEA DEL NORT

De Reus a Lleyda

Surtida Correu 8:29 matí; arribada 11:35 matí
Mixto 6:05 trde. " " 9:57 nit
Merc. 1:45 " " 8:33 nit.

Lo tren que va col·locat en últim terme no més arriba a Vimbodí.

De Lleyda a Reus

Surtida Mixto 5:28 matí; arribada 9:29 matí
Correu 4:05 trde. " " 7:09 trde.
Merc. " " 1:39 " " "

Lo tren que va col·locat en últim terme surt de Vimbodí.

De Reus a Tarragona

Surtida Mixto 8:16 matí; arribada 8:45 matí
" " 9:44 " " 10:18 "
Merc. 2:30 trde. " " 3:05 trde.
Correu 7:17 " " 7:48 " "

De Tarragona a Reus

Surtida Correu 7:45 matí; arribada 8:15 matí.
Merc. 12:22 trde. " " 1- trde.
Mixto 5:08 " " 5:46 "
" " 8: " " 8:33 nit.

FERRO-CARRIL ECONOMICH

DE REUS A SALOU

Servey de trens que regeix desde 1 dia 29
Setembre de 1902.
Sortidas de Reus: al matí 4:10.-10.-A
la tard a las 2:47.-4:15.
Sortidas de Salou: al matí a las 4:56.-
11:04. A la tard a las 5:32 y 7:40.

FONDA Y RESTAURANT D'EUROPA

D. ANTON BARDOY
HABITACIONS Y SERVEYS INMILLORABLES
CARRER DE EN MEDIO, 1
CASTELLÓ DE LA PLANA

Companyia valenciana de navegació

LÍNEA REGULAR DE GRANS Y RÁPITS VAPORS ENTRE ESPANYA Y LAS COSTAS DE FRANCIA Y ITALIA
VAPORS DE LA COMPANYIA: SAGUNTO, JÁTIVA, ALCIRA, CABANAL, GRAO, MARTOS Y DENIA
Surtidas fijas y semanals del port de Tarragona pera MARSELLA y GÉNOVA los dimars de cada setmana ab
escala quinzenal a LIORNA.

Servey setmanal pera Valencia, Alacant, Almeria, Málaga, Algeciras, Cádiz y Huelva tots los dijous.-Viatjes extraordinaris a Marsella y Costa de Italia.-Luxosas cambras.-Llum eléctrica

Se atmet p ssatje y carga a fletes reduits.-Se atmet carga ab flete carregat y coneixement directe pera New-York, Boston, Nápolis, Bari, Siracusa, Messina, Catania, Palermo, Cagliari, Venecia, Malta, Trieste, Ríume, Odessa, Braila, Galatz, Alexandria, Port-Said, Suez, A den, Bombay, Singapore, Hong-Kong, etc., ab trasbord a Génova y Argel ab trasbord a Alacant.

Agent: DON ROMÁN MUSOLAS, carrer de Apodaca, 38.- Teléfono núm. 34.-TARRAGONA

MILAGROSOS CONFITS

ó injecció antivenérea y roob antisifilítich

COSTANZI

Mils y mils de celebritats médcas, després d'una llarga experiéncia, s'han convensut y certifiat, que pera curar radicalment ab dos ó tres dias la purgació recient y ab cinch ó sis dias la crónica, gota militar, úlceras, finix blanch de las donas, apenilla, catarro de la vejiga, es-cóssors uretrals, cálculs, retencions d'orina, y ab 20 ó 30 dias los extrenyiments uretrals (estrechez) encar que sigan crónicas de més de 20 anys, evitant las perillósissimas sondas, no hi ha medicament més milagrós que'ls CONFITS ó Injeccions Costanzi.

També certifiat que pera curar qualsevol enfermetat Sifilítica ó herpética, en vista que lo Iodo y'l Mercuri son perjudicials pera la salut, res millor que'l ROOB COSTANZI, puig no sols cura radicalment la sifilis y herpes, sino que extreu los mals efectes que produheixen aquestas substancias, que, com ja es sapigut, causan enfermetats no molt fácils de curar. A Salvati Costanzi, carrer de la Diputació, 435, Barcelona, segur del bon éxit d'aquets especifics; per medi del tractament especial ab éll, admét als increduls, lo pago després de curats.

Preu de la Injecció, pessetas 4. Confits anti-venéreos, i era'ls qui no vulgan usar injeccions, pessetas 5. Roob anti-sifilítich y anti-herpétich, pessetas 4. De venta en totas las bonas farmacias. A Reus: en la de D. Antón Serra, Arrabal de Santa Agna, núm. 80; Doctor Carpa, Plassa de Prim y Arrabal de Santa Agna, 2 y en la Droguería de D. Francesch Freixa, Plassa de Prim, núm. 1. Consultas, médcas a Barcelona: Carrer Diputació, 435, entresol 2.ª tots los dillums, dime-res y divendres a las 12.

TALLER DE CAMISERIA

SAMAR DE JOSEPH MARTORELL
MONTEROLS 40.-REUS
Noyetats en gorbateria, géneros de punt, roba blanca pera senyora, botons y botoneduras hera camisas, paraigues, sombrillas, castons, petacas, ciguarreras, carteras, tergeters, moneders, poquillas y elástichs. Agullas pera corbatas. Se fan a mida camisas, pelsotets, coils y punys.

TALLER DE ESCULTOR Y DAURADOR

DE PERE DOMENECH-ARRABAL BAIXA DE JESÚS 25, REUS
Especialitat en altars, capellas, templetas, columnas, reclinatoris, adornos y detallis arquitectórichs y escultórichs pera iglesias, etc.
Imatges de fusta y cartró-pedra de totas midas y models.
PREUS REDUHITS

LA GRESHAM

COMPANYIA INGLESA
de seguros sobre la vida y de rentas vitalicias
FUNDADA L'ANY 1815
Pólissas indisputables-Beneficis capitalissats
Primas molt moderadas
La Gresham té constituït lo diposit exigít per las Lleys fiscals vigenes com
garantía per los seus assegurats a Espanya.
Oficina pera Catalunya: Plassa de Catalunya, BARCELONA
Inspector del Districte: D. Edoard Amell Amell.
A Reus: dirijirse a don LLUIS DE PEDRO, Plasa de Prim.

Societat general de Transports marítims a vapor de Marsella

SERVEYS DEL MES D' ABRIL DE 1903
LÍNEA DIRECTA PERA EL RIO DE LA PLATA
Sortirà de Barcelona lo 21 d' Abril directament pera Montivideo y Buenos Ayres ab mag-nífich y ràpit vapor francés

ALGERIE

Consignataris a Barcelona, Ripol y Companyia, Dormitori de Sant Francesch, 25, prin-cipal.-BARCELONA.

APERITIU-CORROBORANT
Tónich-febrífugo.
THE COSMO S. EN C. Y DE C. EN P.
BARCELONA
Única casa productora pera la exportació a América
LOT

Estómago Hgado
CALENTURAS REBELDES
ELIXIR VERDI
THE COSMO S. EN C. BARCELONA
Certificat núm. 9.909
Don Joseph Muñoz, Metge Titular de Ver-gel, districte de Denia, me recomana ab gran aplaudiment l'Elixir Verdi, havent obtingat molt favorables resultats, especialment en una dona casada de nou que venia sufrint una pertinax gastralgia conseqüéncia de lo qual havia esperimentat digestions difícils, pérdua de forsas, continuu estrenyiment y constants desvaneciments.
Ab l'ús de tres pots d' Elixir Verdi he observat tan gran millora que, pot dirse, está ja completament bona.
Lo que tinc lo gust de comunicar pera satisfacció de vostés y estímulo dels pacients.
Joseph Muñoz, metge cirurgiá.
Se ven en totas las farmacias
PREU 2 PESSETAS
Agent general a Reus, Joseph Martorell, S. en C. - Carrer Monterels núm. 30.

MÁQUINAS SINGER PERA COSI
SUCURSAL
Demaneu lo catalech ilustrat que 's dona franch
SUCURSAL
Recomanéu la máquina bobina central pera treballs artístichs y us doméstich.
a Tarragona Rambla de S. Joan 41.
SUCURSAL A REUS MONTEROLS 40
No equivocás, Monterols 40!